

OLYCKSUNDERSÖKNING

Nivå 2

Räddningstjänsten Öland

Handläggare
Rutger Thuresson
Stf Räddningschef
rutger.thuresson@oland.se
0485-478 70

Datum
2016-02-05

Ärende dnr.
400-2016-00057

Händelse dnr.
400-2016-00057-1

Rapporten är även granskad av
Göran Andersson
Brandmästare

Olycksundersökning Nivå 2

Eget larmnr: 2016/00028

SOS larmnr: 15_5197313_2

Olyckstyp: Brand i byggnad, villa
Adress:
Datum för olyckan: 2016-01-24

Bild 1. Bilden är tagen direkt efter första styrkans framkomst.

Underlag för rapporten

Insatsrapporten, egna upplevelser som RCB under insatsen, samt tal med övrig personal som medverkade vid insatsen.

Händelseförlopp

Mannen som bor i huset vaknar på natten och märker att det brinner. Branden är redan då så pass kraftig att mannen, som sover på andra våningen, är tvungen att hoppa ut genom ett fönster på ovanvåningen för att rädda sig. Han hinner inte klä på sig utan hoppar ut i endast kalsonger varpå han ådrar sig skårskador på fötter och händer vid landningen. Han försöker sedan ta sig tillbaka in i huset för att rädda sin hund. Dock så är branden så kraftig att han inte kan ta sig in utan måste vända. I samband med detta andas han in en del rök. En granne vaknar och märker att det brinner och larmar SOS.

Vid räddningstjänstens framkomst tar man hand om mannen samt förhindrar att branden sprider sig till andra byggnader. Då branden är fullt utvecklad redan vid framkomst, se bild 1, låter man byggnaden brinna ner utan att göra några släckningsförsök.

Direkta orsaker till olyckan

Eftersom branden var fullt utvecklad vid räddningstjänstens framkomst gick det inte att tydligt se var branden startat. Då mannen vaknade så pass sent i brandförloppet att han var tvungen att direkt hoppa ut genom fönstret kunde inte heller han lämna något tydligt besked. Dock lämnade han en vag uppgift om att det kunde ha startat i köket.

Enligt uppgift ska husets värmesystem vara en vedeldad panna. Då branden inträffade under en kall period kan det antas att mannen har eldat ganska kraftigt i pannan under en tid, vilket eventuellt skulle kunna ha varit en orsak till branden.

Bakomliggande orsaker till olyckan

Då det inte har gått att fastställa de direkta orsakerna till olyckan är det svårt att spekulera i de bakomliggande. Skulle resonemanget om vedpannan stämma så är felaktig eldning en trolig bakomliggande orsak till branden.

När mannen vaknade var branden redan så kraftig att han inte kunde ta sig ner på bottenvåningen, utan var tvungen att hoppa ut genom ett fönster. Han hade inte ens tid att klä på sig. Detta tyder på att det inte har funnits fungerande brandvarnare, alternativt så har det inte funnits brandvarnare i tillräcklig omfattning, eftersom mannen då fått en tidigare varning och kunnat sätta sig i säkerhet på ett bättre sätt.

Räddningsinsatsen

Det är vid utvärdering av räddningsinsatsen viktigt att ha i åtanke de svårigheter som finns att hantera i samband med utförandet av räddningsinsatser. Exempel på svårigheter:

- Kort/ingen förberedelsestid.
- Behovet av mycket snabb insats = stressmoment.
- Okänd skadeplats/skadeobjekt.
- Organisation – ofta unik för varje insats och i samverkan med andra.

Bl.a. dessa faktorer gör att den helt felfria räddningsinsatsen troligtvis aldrig kommer att genomföras. Men genom att öppet lära från erfarenheter, och dokumentera dessa, säkerställer räddningstjänsten möjligheterna till ständiga förbättringar.

Larmet inkom till räddningstjänsten kl. 03.05. Larminformationen var fullt utvecklad brand, oklart om någon var kvar i huset. Vid totalinformationen framkom att det var en skadad person och ingen kvar i byggnaden. Lite innan totalinformationen kom kontaktade SOS RCB för att fråga om något utöver larmplanen skulle larmas, varpå RCB svarade att man skulle följa planen så länge.

Initialt larmades stort larm Runsten (8410), stort larm Färjestaden (8510 och 8520) samt RCB (8080). Under framkörningen kontaktades RCB av styrkeledaren på 8510 som undrade om det inte skulle larmas ut en tankbil till branden. RCB bedömde då att eftersom 8410 och 8510 är BAS4:or med 6 kubikmeter vatten vardera, 8520 har ca 3 kubikmeter vatten samt att både Runsten och Färjestaden

har motorsprutor, kan man avvakta med ytterligare tankbil tills första enhet är framme och kan göra en bedömning av behovet. Efter lite övervägning (ca en minut) ändrar sig RCB och begär tankbil från Mörbylånga (8640), eftersom vattentillgången är ansträngd på östra Öland och det är därför osäkert hur god vattentillgången kommer vara. Mörbylånga larmas kl. 03.21. Detta är ca 10 minuter efter att SOS frågade RCB om något utöver planen skulle larmas.

8410 kommer fram på plats 03.21. Där möts man av den skadade mannen på gårdsplanen som man tar hand om. Då både personalen på 8410 och 8510 är klädda för rökdykning försvåras omhändertagandet på grund av klädseln. Därför får 8520, när de kommer fram kl. 03.26, överta omvårdnaden av mannen.

Några meter framför huset stod en bil, som antänts av strålningvärmen från branden. Denna kunde snabbt släckas (däcken hade inte börjat brinna) och rullas undan.

Vid framkomst tar RCB över som räddningsledare och beslutar, i samråd med styrkeledaren från Runsten och Färjestaden, att låta byggnaden brinna ner och istället inrikta sig på att rädda omkringliggande byggnader. Det förelåg ingen akut spridningsrisk, de närmaste byggnaderna låg ca 20 meter från det brinnande huset och vinden blåste i riktning bort från dessa byggnader. Därmed räckte det med bevakning och viss vattenpåförsel för att dämpa branden. Branden producerade stundtals mycket gnistor som regnade ner över byggnader i vindriktningen. Personal sattes därför på att bevaka dessa.

Vattentillgången blev efter ett tag ansträngd, då Runstens motorspruta inte fungerade och Färjestaden hade inte tagit med sin. Därför gavs order om att vara sparsam med vattnet tills tankbil anlände, vilket den gjorde kl. 03.56. Tankbilen hade även med motorsprutan från Mörbylånga. När tankbilen anlände fanns fortfarande vatten kvar i bilarna.

Därefter fick byggnaden brinna ner, varpå insatsen avvecklades efterhand. Räddningsinsatsen avslutades kl. 11.23.

Förslag till åtgärder

Att tankbilen fördröjdes med ca 10 minuter (jämfört med om RCB hade begärt den direkt vid första kontakten med SOS) har inte påverkat utfallet av den aktuella insatsen, eftersom vattentillgången inte var avgörande för förhindrandet av brandspridningen. På samma sätt påverkades inte utfallet av insatsen av att Runstens motorspruta inte fungerade eller att Färjestaden inte hade med sin motorspruta.

Hade däremot vattentillgången varit avgörande hade ovanstående kunnat få mycket negativa följder. För att förhindra detta i framtiden bör följande åtgärder vidtas:

- Vid indikation på fullt utvecklad brand bör RCB så fort som möjligt begära förstärkning av närmaste tankbil, ifall de initialt larmade styrkorna inte har egen tankbil.
- Styrkorna bör alltid ta med sin motorspruta vid bränder utanför tätort.

Vid införande av Dynamisk Resurshantering (DRH) i framtiden kommer man kunna definiera vilken typ av enheter man vill ha till olika typer av händelser, exempelvis att det alltid ska komma med en tankbil vid bränder.

Återföring

Rapport tillsänd:
Räddningstjänsten Öland
Räddningstjänstsamverkan Södra Kalmar län
MSB

Fotobilaga

Bild 2. Bilen som stod framför byggnaden.